

PSICHOLOGIJOS PATARĖJAS

Paremtas pedagogų psichologų mokslinių tyrimų duomenimis
Redaguoja Med. Daktaras Jonas Adomavičius,
Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugijos, Inc. — Alvudo atstovas

VAIKŲ IR JAUNUOLIŲ NUSIKALTIMAI IR JŲ TVARKYMAS

Psichiatras ALGIMANTAS BIELKUS, M. D.
Tinley Park, Illinois

(Alvudo Kultūrinio penktadienio — 11. 1. 63, Gage Parke paskaitos dalies santrauka)

Jaunuoliais laikomi asmenys, gyveną tarp 12 ir 20 savo amžiaus metų laikotarpį. Iki to amžiaus laikotarpio visi žmonės laikomi vaikais. Vaiko ir jaunuolio amžius yra labai besikeičiantis ir įvairiopa nusiudymais gausus. Kai kuriuos jų čia paminėsime.

I. Vaikai padeginėtojai

Tie vaikai, kurie mėgsta padeginėti, dažniausiai blogai moksosi. Jie blogus sapnus - baidyklės, milžinus ir įvairiopus persekiojimus sapnuoja. Tokie turi sunkių protinių bei seksualinių sunkenybių. Jų 10% šlapinasi lovon.

II. Žiaurūs ir naikinti daiktus mėgstą vaikai

Dažnai pasitaiko, kad vaikai ima naikinti daiktus iš keršto arba nevikrumo, pvz., kai jam iškrenta daiktas iš rankų, — jis jo negali sulaukyti. Tokių vaikų sveikata turi būti gydytojo patikrinta. Esti labai žiaurūs vaikai — jie naikina visai nekalčius daiktus. Jeigu vaikas naikina ir žudo mažus gyvuliukus, pvz., paukščiukus, triušius ar pan., o ypač jei jis džiaugiasi naikindamas, žudydamas gyvulus, reikia įtarti jį turint rimto pobūdžio negalavimą. Toks vaikas turėtų būti siunčiamas pas gydytoją reikalingam gydymui dar pačioje vaikystėje.

III. Mokyklą lankyti atsiskak vaikai

Vaiko atsiskakymui eiti mokyklon gali būti daugelis priežasčių.

1. Kai vaikui nesiseka mokyti.
2. Kai jis yra aukštesnės inteligencijos negu kiti jo bendraklasiai — toks vaikas mokykloj nuobodžiauja.
3. Kai jis bijo tėvų bausmės.
4. Kai tėvai peikia mokyklą ir mokytojus vaikui girdint.
5. Kai šeima ir visuomenė yra nenusiuteikusi mokslui.
6. Kai neina mokyklon draugai suvilioja nelankyti mokyklos.
7. Kai vaikas užsigėdžia išgyventi kaikuriuos nuotykius ir turi vadus neinančius mokyklon.
8. Kai nesubrendęs mokytojas neteislingai elgias:

IV. Pabėgą iš namų vaikai

Dažniausiai negalima išaiškinti, kodėl vaikai bėgą iš namų. Kiek žinoma, vaikai palieka tėvų namus dėl sekančių priežasčių:

1. Tėvai esti vaikui neteisingi; negerai elgiasi su juo.
2. Namų aplinka vaikui nepatinka.
3. Vaikas bijo nubaudimo.
4. Vaikas negali sugyventi su broliais ir seserimis.
5. Sergą nuomario liga — užėjus tokiam stoviui, kada jie nežino ką darą.
6. Nuotykių ieškojimas.
7. Mergaitės — ypač silpnėsio proto — suvedžiotos vyresniųjų vyrų.

V. Lytiniai iškrypę vaikai

Vaikų tarpe seksualinis žaidimas yra dažnas dalykas. Kada dėl to tėvai labai susijaudina ir ima ant vaiko bartis, vaikas labai nusigąsta; tada vaikas pasidaro baugus ir reikiamai neišsivysto — neišvysto protingų, normalių seksualinių papročių. Gali būti visokių lytinių iškrypimų pas vaikus, — tai didelė sunkenybė tėvams ir gydytojams.

Tėvų elgsena su nusikalstančiais vaikais

Tėvai gali savo nesuvaldomai nusikalstančius vaikus nuvesti į teismą ir pasakyti, kad pastarieji yra nesuvaldomi, todėl tėvai negalį jų laikyti pas save. Tada teismas juos pavadina

nusikalstėjais (delinquent) ir gali juos uždaryti. Tokiais atvejais teismo sprendimai esti tokie:

1. Duodamas vaikui įspėjimas.
 2. Gražintas tėvams vaikas esti policijos priežiūroj.
 3. Vaikas pasiunčiamas į patalios namus, čia Boarding School vadinamas.
- Čionykščiai patalios namai (Boarding School) yra abejotinos vertės — perpildyti, nes per daug vaikų prisijūsta. Dėl to juose negalima reikiama psichiatrinė priežiūra.

Kaip nusikalstėjai vaikai esti gydomi

1. Šio krašto žmonių proto sveikatai tirti įstaiga — National Institute of Mental Health — dabar pradėjo vaikus gydyti daugiau eksperimentiniu būdu. Nusikalstėjai vaikui priskiriamas žmogus — patarėjas (counselor), vadinamas "Big Brother" — suaugęs brolis. Tokie patarėjai esti kartu ir visi šeimai patarėjai, kaip turi visi kiti šeimos nariai su nusikalstančiu vaiku elgtis.

2. Kitas nusikalstėlių vaikų gydymo būdas yra pradėtas praktikuoti Anglijoje. Tokių vaikų motinos susirenka kartu ir kalba apie savo vaikus su proto ligų gydytoju. Pastarasis joms paaiškina kaip tuos vaikus auginti. Tuo pačiu laiku motinos gali palyginti turimas vaikus auklėjant sunkenybes vienos su kita. Jos pasipasakoja apie savo pačių vaikystę. Tas daugiau padeda motinoms savo vaikus prižiūrėti. Tuo pačiu metu vaikai žaidžia grupėmis ir pasilieka grupėse. Taip jie pripranta prie vienos kito. Tuo galima duoti jiems vieną auklėjimo kryptį.

Pasirodo, kad tokios motinų ir vaikų grupės labai gerai padeda vaikui ir motinai tvarkytis. Motinos ir vaikai turi galimybės prisitaikyti, nes vaiko elgesio sunkenybės dažniausiai yra ne vien pas vaiką, bet ir pas motiną.

Tokiuose susirinkimuose motinos kalba apie kasdienes sunkenybes. Jos mėgsta lankyti tokiuose susirinkimuose. Tokie turinčių nesveikus vaikus motinų susirinkimai buvo pradėti 1937 m. Brooklyne, taip vadinamoje Vaiko Tvarkymo Klinikoje — Child Guidance Clinic — ir davę gerų vaisių.

Motinos jausmų tvirtumas — vaiko sveikatos pagrindas

Svarbiausia, kad motina būtų pakankamai jausmais tvirta ir sutiktų dalyvauti tokioje grupėje. Deja, pasitaiko, jog motina pradeda kalbėti, kad jos vaikas yra normalus ir kad jam jokia pagalba nereikalinga. Tokia motina yra nesubrendusi ir nesupranta vaiko problemų ir pasitraukia iš minėtos grupės. Žinoma, tokia neapturi naudos nei sau nei savo vaikui.

Nemažai mūsiškių — tėvų ir motinų irgi panašiai elgias. Jie paleidžia savo vaiką į laisvę be drausmės ir nesupranta, kad tai ne laisvė, o palaidumas. Tokie dažnai kalba — "Čia Amerika

RABINDRANATH...

(Atkelta iš 7-to psl.)

kiekviena šalis į mūsų šventę savo žmonių yra atsiuntus, ir kiekvienas jų klausia: "Viskas gražu ir puiku, — bet kur jūs karalius?" ir mes nežinom, ką atsakyti turim. Tai yra urvas, kuriame kiekvienam iš mūsų priklauso būti.

Tėvukai s. "Urvas", sakai tu! Kaip tai, juk visas kraštas yra karaliaus sklidinai pripildytas: ir tu vadini jį "urvu"! Kaip tai, juk jis kiekvieną iš mūsų karaliu apvainikavo! Ir čia tėvukas, o paskui jį ir kiti pradeda unisonu dainuoti: Mes esam visi karaliaus karalystėje karaliai.

Jei taip nebūtų, kaip gi galėtum tikėtis jį susitikti širdyje! Mes darom, ką norim, ir vis dėlto darom, ko jįsi nori; Mes nesame baimės grandiniai prie vergų pono karaliaus kojų prirakinti.

Jei taip nebūtų, kaip gi galėtum tikėtis jį susitikti širdyje! Mūsų karalius kiekvieną mūs gerbia, dėlto jis patsai gerbia save.

Jokia tuštybė negal mūs apsupty su savo metų apkasais.

(Bus daugiau)

— kiekvienas gali laisvai reikštis". Todėl mes matom taip besireiškiančius tūlus mūsiškius savoį kalboj, o net ir spaudoj, būk "Going steady" — perankstyvas poravimasis yra neblogas dalykas, būk "Gerti ir rūkyti su saiku" — yra priimtinas dalykas, nekrepdami dėmesio, kad medicina tvirtina, jog vienas stiklis tam tikram asmeniui gali atnešti chroninę alkoholio ligą. Taip jausmais netvirtų vyresniųjų nuveiktas mūsų prieauglis, panašiai kaip anos jausmais nesveikos motinos, nelanko be degtinės ir be cigaretės kultūrinių parengimų — tuomi atmesdami jiems jausmais tvarkytas geriausias sąlygas. Tai jausmais netvirtų žmonių — vaikų ir suaugusių elgsena; kol jie nesutvirtės — tol pajėgi pagalba jiems bus sunkiai atsiokiama.

3. Trečias nusikalstančių vaikų gydymo būdas — atskiriamas vaiko nuo jausmais nesveikos motinos ir atidavimas jo tokiai moteriškei, kuri vaiką geriau supranta. Su šiuo metodu gydant nusikalstančius vaikus irgi esą galima pasiekti gerų vaisių.

Tad kurkime, lietuviai, savo tarpe, gydytojų vadovaujami, sąlygas, kuriose kiekvienas lietuvis galės apturtėti geriausia savo negerumams gydymą. Kurkime, pvz., Vaikų Namus, kuriuos galės gydytojo vadovaujamos susirinkti motinos su vaikais savo jausmų darnai stiprinti, tuomi vaikų — jaunuolių nusikalstamumą sumažindamos.

Pasiskaitytina: Algimantas Bielikus, M. D., jausmų ir proto ligų specialistas: Medicininė Pagalba Vaikų ir Jaunuolių rūpėsiuose, polinkiuose ir nusikalstimuose. Alvudo leidinys, 2319 West Garfield Blvd., Chicago 36, Illinois.

Naujienų Antroji Dalis

NR. 691

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIX METAI

POETUI MYKOLUI VAITKUI 80 METŲ

Labai daug žmonių šiais laikais ne tik nebeori, kad jų amžiaus nuocito kelio rodyklės būtų minimos, juoba iš jų jubičiai daromi. Aštuonios ar septynios dešimtys metų darbščiam žmogui ateina ir praeina kaip ir 50 ar kita kuri nuli ar penkine baigiama skaitlinė: nėra nei laiko pačiam apie tai pagalvoti nei noro iš metų skaičiaus kažkokio sau nuopelno laukti. Toks buvo Dr. P. Gri-gaitis, kurio 80 metų ką tik minėjome. Toks yra Mykolas Vaitkus, kuriam 80 metų suėjo spalio 27 dieną. Tai yra pati visuomenė, kuri, anot Vaižganto, išskiria deimantukus ir suruošia minėjimus, jubiliejus bei pagerbimus.

Žmogus yra kaip žmogus. Jei jis už kitus nieku neprasisiskiria, jis kitų tarpe ir lieka nepastebėtas, kaip smėlio grūdelis ežero krante. Jo nuveiktieji darbai yra tai, ką visuomenė gerbia ir pagerbia, o kadangi darbai patys nesidirba, dėlto yra gerbiamas ir tas asmuo, kuris juos dirba.

Mykolo Vaitkaus didelis nuopelnas lietuvių visuomenėi yra pasiektas ne jo verslu arba kasdieniniu darbu, o tuo darbu, kurį jis atliko savo laisvalaikiais. Ir tokio darbo jis padarė tikrai daug ir gražaus. Tai yra jo plunksna, per kurią į popierį jis per ilgą gražų amželi perkelė kone visą savo jautrią poetišką sielą, o ta jo siela visų klasių, amžiaus ir pažiūrų lietuviams yra artima ir miela, nes ji tokia nekomplikuota, paprasta, natūrali, sava ir artima, lygiai kaip artimi lietuviams būdavo gimtosios tėvynės gamtovaizdžiai.

Mėgstantieji palyginimus, paralelizmus ir kontrastus, mėgina Vaitkų gretinti ir prie Mai-ronio, ir prie Jakšto, ir net prie Balio Sruogos, tačiau Vaitkus buvo ir pasiliko Vaitkus ir, esu tikras, kitokiū būti niekada nesisistengė, ir gerai darė.

Viena Vaitkaus savybė, kad jis ir žodžiu ir darbu, ir gyvenimu ir pavyzdžiu yra kas yra — amžinai jaunas, optimistiškas, gyvenimo mėgėjas ir gyveisipasykai jautrus ir malonyčiau, antrasis šventas Pranciškus. Aišku, tokia yra ir jo kūryba.

Štai kad ir pora pavyzdžių:

Ir mirksniai — kaip gėlės, ir toliai — kaip puokštė.
Sypsal užsimerkęs... Pravirkti gal trūkšti?
Taip gera... Taip kvaila... Nebūto ilgiesi...
Ir atdūso aidas suvilgę taip šviešiai...
Plevena pasaulis grožybe apsuagęs...
Veržias dvasia,

Neverki, keleivi, kad puotos greit baigias:
te amžiai banguoja, te grožis jiems švyti,
kai lenkiasi žemėn žiedeliai nuvyte...
Ir gyslom kraujas bėga, čiuurlena verpetais...
Kaip gera, Dieve! Siausti, džiaugtis metas!
Ir švyti sieloj kaip liepsna motyvas:
Aš gyvas, gyvas!

Gyvas Vaitkus 1963 metais, kaip buvo gyvas 1906 metais, kada Amerikos "Vienybė" pasirodė pirmieji jo plunksnos mėginimai, kurie metams bėgant išaugo į didelį sruotą. Štai jo per amžių išleisti darbai: Pats pirmasis leidinys "Margumynai" 1911 metais, Šviesūs Krislai 1913 m.; Nušvitusi Dulkė 1933 m.; poemos: Laimė, Genijus ir Meilė, Upytė ir Brėkšta. Bet Vaitkus ne vien poetas; jis bendrai beletristas ir net dramaturgas. Dramos veikalų yra parašęs: Žvaigždės Duktė (už kurią Lietuvos Valst. Teatras buvo skyręs premiją), Vilnius Mūsų, Žaibas ir Mergaitė. Vaitkus yra parašęs ir kelis romanus, k. a. Auštant, Rytmečio Žygiai, plačiai skaitytą Tvaną ir kt. Vėlesniame amžiuje Vaitkus ypač pamėgo atsiminimus, kas taip natūralu kiekvienam amžiui. Tos rūšies jo išleisti raštai yra: Mistiniame Sode, Keturi Ganytojai ir du naujausi — Su Minija į Baltiją ir Baltijos Gražuolė. Mykolas Vaitkus yra sėkmingai išmėginęs plunksną ir satyroje ir, be to, padaręs keletą stambių vertimų, net trijų operų tekstų.

Poetas yra gimęs 1883 m. spalio 27 d. Gargžduose, pačioje Žemaitijos gelmėje. Mokėsi Palangoj ir Liepojuj, o Kaune išėjo į kunigus ir, nors lankė dvi kunigų akademijas — Peterburge ir Augsburgas, bet karjeroj, kaip ir kitas garbingas lietuvis Tumas Vaižgantas aukščiau nebuvo pakeltas kaip iki kanau-ninkų.

Kas svarbiausia tai, kad Mykolas Vaitkus nei vietos, nei laiko, nei sąlygų nėra pakeistas. Tebėra kas buvęs — natūralus, vybės stebuklo garbintojas, sakyciau, antrasis šventas Pranciškus. Aišku, tokia yra ir jo kūryba.

Vis dėlto, ten kažkur, lyg daus gilumoje, gal dar laukia manęs, kad skubėčiau gal joje, ta mieloji vieta — išiskleidus gėtė, kaip saulutė švelni ilgėsimam mėly...
...kur svaioja priglūst, kur jis veržias dvasia,

Miss Joan A. Lundgren su chrizantemomis, kurias Linkolno parko ir Garfield parko konservatorijos parinko lapkričio mėnesio gėlėmis. Šios gėlės yra kilusios iš Kinijos ir jau Konfucius apie 500 metų prieš Kristų jas mini kaip tautinę kinų gėlę.

Dienuų Skeveldros

1. Dar pabūkime okupuotoje Lietuvoje ir pažiūrėkime į tenykštį gyvenimą pro "Literatūros ir Meno" redakcijos langą. Ir taip, "L. ir M." Nr. 40 klausia: "Kur tavo vieta, inteligentė? Kažkoks B. šaknys pasakoja apie pradžios mokyklos mokytoją ("Kodėl jis pasitraukė į užtakį?"), įsikūrusį nuošaliame Rytų Džukijos kolchoze: "...mokyklą įrengė pirkioje, ant kurios lubų kapstydavosi vištos, pro plyšius beriamos dulkės ant suolų".

"Pirmasis Andriaus rūpestis buvo mokyklos remontas. Jis nuvyko pas kolūkio pirmininką. Užsiminė apie mokyklos remontą.

— Sakai, lubos kiauros? Žinom, žinom. Seniai apie tai šne-

kur jis tikis širdim būtų laimę surasię,
kaip gimtojo žaly, prarasto, mylimo,
kur iš tolo gilaus jam kaip motina moja...

Lietuviai tokios širdies poeta myli ir Mykolui Vaitkui Bostone šio lapkričio 16 d. rengia vertingą pagerbimą.

Ne visi galime vienoje vietoje būti. Tie, kurie negalime, siunčiame mielajam Mykolui širdinų sveikinimus, kviesdami jį savo gyvenimo būdu dar daug metų būti lietuviams gyvenimo teigimo pavyzdžiu.

J. Pr.

(Nukelta į 2 psl.)

DIENU SKEVELDROS

(Atkelta iš 1 psl.)
"Aš vienišas šiame kaime. I miestuką dešimt kilometrų, ir man neįmanoma čia susirasti draugų" — mąstė Andrius.
"Bet nieko! Aš pajėgsiu pakilti ir čia, pajėgsiu!"
Pradėjo lankyti mokinių tėvus. Matė — ne saldi šio kaimo kolūkiečio dalis. Vadovavimas čia praslas, darbdienis tuščias, tenka bemaž vien iš arų pragyventi.
Vis dažniau vakarais užsidaravo Andrius troboje. Nesmagu buvo girdėti, kaip staugia rudenį vėjas, baladodamasis į langą. Paskui atėjo lapkritiis, o jis vis buvo vienas be draugų, kurie pakeltų ūpą, įkvėptų, paskaitytų. Ir jaunimo čia buvo nedaug. Jis matydavo, kaip, apsigobusios skarom, iš darbo grįždavo merginos; sulytos, purvinos. Anksčiau jis būtų palygines jas su didvyrėmis, kurios savo darbu malinta tingų miescionių, o dabar... Dabar jos jam atkarios, nuobodžios, o dar ir liežuvininkės...
Pamokos prablaivo Andrių, o kartais dar labiau įvaro į slaptą baime, kai susiduria jo ir tėvų auklėjimo metodai. Jis pamatė, kad daugelyje vaikų pikto daigai jau išleide nuodingas šaknis.
Nudžiugo Andrius, kai pas jį atvyko iš švietimo skyriaus. Manė atversias širdį, gausias patarimų, kurie padės jam atsistoti ant kojų. Bet inspektoriaus nuotaika toli gražu buvo ne per geriausia. Sušlapęs, atvykęs kolūkiečio ratuose, jis buvo suiręs. Mandagiai paprašė auklėjimo planų, kuriuose atrado per mažą paskirtą vietos politiniam-idejiniam auklėjimui...
Kaip gerai, kad jo sunkius apmąstymus sutrikdė svečias! Tai porą kartų jo sutiktas brigadininkas. Dabar jis užsuko pas Andrių.
— Ką, mokytojai, nuobodžiauji? Ilgiesi miesto? Nieko, priprasi.
Jis užjautė žmones inteligentus, kurių čia taip trūksta. Kalba, tarška labai daug. Andrius klausosi, ir jam gera, kad šis žmogus atėjo tokiu metu ir kažkaip jis per daug nenuslebo, kai prietemoj blykstelėjo "pusliruko" stiklas.
— Naminė, bet švari. Pirmieji lašai. Daug geresnė už valstybinę. O veikia! Broleli, vienas — du, ir atsiplėsi nuo šios žemės vargų.
Andrius šypsoi. Anksčiau jis būtų stikliuką pastūmęs į šalį, bet dabar sutiko "atsiplėšti nuo šios žemės vargų". Brigadininkas — tiesaus žodžio, linksmas. Jis su simpatija žiūrėjo į šį kaimo žmogų. Tai kas, kad jis nieko nežino apie Beethoveną, Listą, Čiurlionį? Tai kas, kad jis, ko gero, nėra perskaitęs nė vienos knygos, bet gyvena. Švaistosi su matuokle, juokauja, kartais išgeria. Ar geriau jam bus, jei aš į jo galvą imsiu kimšti visokius mokslus, kultūras?
2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 16, 1963

Andrius net nepajuto, kaip...
"L. ir Meno" Nr. 37 str. "Savo ar visų gyvenimui?" V. Žemantais, tarp kita ko, rašo:
"mūsų (suprask: komunistų, arba — okupanto J. C.) visuomeninės organizacijos dar labai sunkiai kruta, kai susiduria su žmogum, kuris dirba be iniciatyvos, kuris
"...eina gyvenimo keliu pušiau snausdamas, kuris šalinasi visuomeninio darbo, kuris viską dirba klausdamas: o kiek aš gausiu už tai? Toks žmogus ilgai gali būti kolektyvo pakenkas nors sunkiai pataisomai, pradėdama trauksimauti. Taip, iada prasideda! Išsakaoma viskas, kas tik susikaupė. O juk galima buvo tai padaryti, kada las "viskas" tebuvo tik mažas daigelis! Tokį daigelį išrauti daug lengviau. Juk ne veltui sakoma, kad lengviau išauklėti, negu perauklėti.
Mūsų komjaunimo organizacijos gyvenime per mažą vietos romantikai, dideliems žygdarbiams. Komjaunimo susirinkime dažnai išgirsti pokalbį apie vieno ar kito jaunuolio išaugintus centnerius, tonas, įvykdytas normas, bet retai, labai jau retai apie tai, kas paskatino atlikti šį darbą? Mokyklų komjaunimas čia dar labiau apsnūdes. Jo rankos ir kojos "rūpestingų" auklėtojų dažnai taip kietai suvystytos, kad jam leidžiama tik auklėjimo pamokos, o jau iškalbėtus moralus pakartoti!"
3.
Kam klus, kam neklus, bet... anot mūsų žinomo priežodžio, ir visa nuo ilgesnio melo trunkanti akcija prasidžia mokyklų mokytojus... Reikia laukti naujų sankcijų prieš okupuotos Lietuvos mokytojus, kurie visų okupanto nesekmųjų ožiū norima padaryti, ar ne?
4.
Dar pasižvalgykime pro "Lit. ir Meno" redakcijos langą. Štai "L. ir M." Nr. 42 kalbama apie dailininkų sąjungą. Pažodžiui rašoma:
"Tam tikros nusiramimo nuotalkos jaučiamos kai kuriose kūrybinėse sekcijose, ypač Teatro dailininkų sekcijoje. Galbūt, todėl atskirų dailininkų kūryboje pasireiškia suvienodėjimas tematikos atžvilgiu, abejingumas svarbiausioms nūdienio gyvenimo problemoms. Dailininkų sąjungos partinis biuras, suprasdamas sekcijų veiklos svarbą dailininkų gyvenime, nutarė atskirai apsvarstyti sekcijų darbą, pareikalauti iš jų pirminių sustiprinti veiklą, ištaisyti trūkumus.
5.
Po slogių "akvarelių" žvilgtelėkime į okupuotos Lietuvos teatrą. Neseniai įvyko vad. Lietuvos Teatro Draugijos valdybos plenumas. Beje, jame dalyvavo (kaip "partijos ausys" ir čiamas, neauklėjamas. Ir dažniausiai tik tada, kai atsitinka akys") ir vieno Brooklyno laikraščio išgirtasis... "ūkininkas" Laurinčiukas, jau kaip "LKP CK literatūros, meno ir spaudos sektoriaus vedėjas" (JTO posė-

RABINDRANATH TAGORĖ

(Tėsinys)
I (16)
Tu atėjai beuštant prie mano durų ir dainavai; man neįmanoma, kad aš buvau pabūdinta iš miego, ir tu nepastebėtas vėluėjai šalin.
Tu atėjai vidurdienį ir vandens prašei; tai trukdė vėl man dirbti, ir tu išbartas turėjai eiti tolyn.
Tu atėjai ir vakarą su savo degancia šviesa. Aš išsigandus tavęs tuojau duris užsidariau.
Dabar vidunaktį viena aš sėdžiu tamsiame kambaryje ir laukiu tavęs, kurį plusdama vėliau tolyn nuo savęs.
II (44)
Džiaukis!
Nes grandiniai nakties jau sutruki, sapnai jau prapūlė.
Tavo pasaulis savąjį apsiauslą perplėšė, ryto žiedai jau prazydo; pabusk, o miegali!
Šviesos sveikinamieji linkėjimai iš rytų ir vakarus plečias, ir ant sugriauto kalėjimo sienų pergalės giesmės girdėti.
Apskritai Tagorės lyrikos aprašyti negalima, ir net duodant pačiam Tagorėi trumpomis ištraukomis kalbėti negalima parodyti to, kas iš tikrųjų yra. Nes nors jo lyrikos rinkiniai sudėti iš atskirų giesmių, himnų, dainų, eilių ir sakmių, kurių kiekvienas turi savo pačią mintį ir formą, bet niekuomet negalima užmiršti, kad visa tai yra tik nuotrupos ir ištraukos iš rinkinių, kur viskas viena bendra mintimi yra sujungta ir dėl to viskas gražiau,
džiūose New Yorke dalyvaudavo kaip... Sielskoje Chozeistvo" atstovas). Ir kas gi?
Pažodžiui:
"...labai keista, kad plenu-mo salėje matėme vos kelis respublikos teatrų režisierius. Ypač negausiai buvo atstovaujama Vilniaus teatrinių kolektyvų meninė vadovybė. Matyt, tai savotiškai atspindi mūsų režisierių pasyvumą: matyt..."
Bet ir dalyvavusieji gauna į kailį. Tai Kauno dramos teatro vyr. režisierius H. Vancevičius, Klaipėdos teatro aktorius V. Kanceleris, šiaulių dramos teatro rež. K. Tumkevičius, scenos veteranų sekcijos narys akt. A. Sūtkus ("farybinės teatro kritikos sutapatinamas su buržuazine").
Kas mutarta? Ogi, kad... r-u-s-u-je teatrai dažniau lankyti okupuotos Lietuvos teatrų scenas!
6.
Du lietuviai drašuočiai pabėgo į laisvę. Jie tarnavo "Alytaus" žvejybiniam laive. Tai šaunūs tėvynainiai Albinas Viboras ir Jurgis Vaitkevičius. Pažarba jų ryžtui, ir visokeriopus kloties laisvuose Vakaruose!
Aiman, jei galėtų, pabėgtų visa lietuvių tauta, bėgtų visos tautos, palikę Kremliuje vienut vieną kacapą - satrapą Nikitą ir jo žvalgybos aparatą.
J. Cicėnas
(Nukelta į 5 psl.)

LAIKINOSIOS...
(Tėsinys iš 6-to pusl.)
nimo įsakymus, bet tie, kurie šokosi lietuvių tautos vardą kalbėti, nepersėjo, jog kiekieji įstatymai yra nežmoniški. Enciklopedijos autorius 174 puslapyje išspausdino Lietuvių Aktyvistų Fronto dienraščio I Laisvę pirmojo puslapio dalį. Paliko "Priespaudą numetant" straipsnio antraštę ir kelias eilutes, o tame straipsnyje smarkius visų žydų puolimus nukirpo. Tačiau to laikraščio pasaulyje yra išlikusių ir daugiau egzempliorių, tad enciklopedijos žirklių panaudojimas vargu eina į gerą. Diplomatai, kai ne nori teisybę pasakyti, kartais vėčiau visai nutyli.
Zydų tema ir žydų likimas yra skaudi tema. Yra ir iš žydų mėsle nepagrįstų kaltinimų visai lietuvių tautai. Šį kartą žydų problemą palietėme tik tam, nes padeda suprasti laikinosios vyriausybės deklaraciją — steigimą nacionalistinės valstybės. Taip pat palengvina suprasti, kodėl laikinoji vyriausybė nei savo atsisaukime nei savo darbuose nieko neužsimėna apie Lietuvos respublikos vieną ar kitą konstituciją. Paskutinią, 1938 metų, ir antrą, 1928 metų, A. Smetonos konstitucijos, kaip laulininkų valdymo laikais pasakelbos, laikinajai vyriausybei galėjo netikti, nors pačios laikinosios vyriausybės darbuose ryškiai pasiklaidą vadinties tendencijos: laik. vyriausybė kalba tautos vardu; laikinoji vyriausybė paskelbė, jog nacionalizacijai žemė, paliekant savininkams tik 50 ha ūki. Turto nušalinimo nutarimais (nacionalizacija) demokratijose daromi valstybinės tautos rinktų atstovų nularimais. Gi laikinosios vyriausybės keli žmonės emė nusavinę žmonių nuosavybes.
Laikinoji vyriausybė neužsiminė apie demokratinę 1922 metų konstituciją, nes buvo užsimojusi įkurti naujos formos valstybę, kurioje nevisi piliečiai turi lygias teises. Daugiausiai teisių pripažino vyriausybė pati sau, tūl, vietoj paskelbusi bendrą bolševikinę nacionalizacijos panaikinimą, laikinoji vyriausybė emėsi pati spręsti, kam turta gražinti, kam negražinti. Nežiūrint tų faktų, enciklopedijos frontininkų propagandistas nori apmulkinti skaitytojus, jog laikinoji vyriausybė panaikinusi nacionalizaciją, gražinusi nuosavybes ir kapitalą savininkams. Taip, ūkio banką gražino savininkams, bet ne gražino savininkams Centralinio žydų banko nei žydų liaudies bankų, o žemių savininkams — ūkininkams tegražino tik 50 ha. (Žinoma, tie visi gražinimai ir naujoji "nacionalizacija" tebuvo tik ant popieriaus. Bet kai frontininkai tais savo popieriniais darbais didžiūjasi, mes žvelgiame į juos, ko jie verti).
Deklaracija išspausdinta be parašų
Laikinosios vyriausybės deklaracija, kuri išspausdinta Lie-

B. O.
Dodo ir romas
Jau praėjo dveji metai nuo to laiko, kai "Annabella" atsidūrė jūros dugne, o jos kapitonas Bumas — šioje žmonių ir Dievo pamirštoje saloje.
Bumas sėdėjo pusiau miegodamas ant didelio akmens ir skaičiavo nustus tarp Rio ir Sanchajaus ir tarp Sanchajaus ir Rio.
— Po perkūnais, Jėzau ir švenciausioji panele! Nejaugi joks velnias neatvays čia kokio nors laivapalaikio! — čia Bumas, pamatęs lėtai šliauzianį vėžlį, spiovė ir vikrai pataikė jam į galvą, ko, tiesa, vėžlys nepastebėjo. Bumas vėl mėtė žvilgsnį į beribį vandenyno plotą. Ir krūptelėjo.
— Prisiekiu Liuciferių ir kitais šventaisiais! — suriko Bumas. — Jei tai, kas ten plaukia,
tuvių Enciklopedijos 29-to tomo 174 puslapyje niekieno nepasirašyta. Pasakyta tik: Toliau eina parašai. Vieti ir laikas: Vilnius, Katinas, 1941 m. birželio 23 d. Enciklopedijos autorius taip pat nesako, o gal nežino, kas tą atsisaukimą pasirašė. Mini, jog atsisaukimas pasirašytas birželio 23 d. apie 3 val. ryto. Toliau paduoda pavardes, dalyvavusių birželio 21 d. laikinosios vyriausybės pirmajame posėdyje. Tad tik galima spėti, jog jie, arba dafis jų, atsisaukimą pasirašė. I pirmąjį laikinosios vyriausybės posėdį susirinko tik: A. Damiušis, J. Ambrzevičius, V. Žemkalnis-Landsbergis, Pr. Vainauskas ir LAF įgaliotinis L. Prapuolenis, taip pat iš LAF dar dr. Z. Ivinskis, St. Lukšys, dr. Pr. Padalis (Ateitininkų sėndraugio elitas).
(Bus daugiau)

RABINDRANATH...
(ATkelta iš 5-to psl.)
Antras pilietis. Kad tu tik žinotum šios paslapties tikrąjį tikslą! Aš tau galėčiau ir pasakyti, jei tu tylėt galėtum... Po ilgo varžymosi ir užtkrinimo, kad niekam "paslaptis" nebūs išduota, galų gale balsu kaip kokią didžiausią paslaptį tik ryškino jos grožį.
— Alio! — stušuko mergaitė.
— Alio! — atsakė Bumas.
Bendromis jėgomis juodu išvilko statinę į krantą.
— Bumas, nūgrimzdusios "Annabellas" kapitonas, — pasakė Bumas, ištiesdamas ranką.
— Dodo Miller iš Kalifornijos, — atsakė gražuolė ir padarė reveransą. Apsidairius ji pamatė lūšnelę, dengtą palmių lapais.
— Ar jau ilgai čia? — paklausė mergaitė.
— Dvejis metus! — trumpai atsakė Bumas.
— Tai nekąs! — pasakė mergaitė ir nesivairždama atidžiai pažiūrėjo į Bumą. Paskui pribraukė rankomis per klubus ir lengvais elastiškais žingsniais nuėjo link lūšnos. Bumas ejo paskui. Ji sustojo, dar sykį apžiūrėjo jį ir pasakė:
— Dvejis metus... — Jos balsas buvo kiek duslus, o daug žadančios, pusiau primerktos akys vis žiūrėjo į Bumą. — Tai ilgas laikas... Tau čia daug ko trūko, jaunasai kapitone!
Bumas lyg paspringo.
— Prisiekiu Neptūnu! — stušuko jis išsišiepęs. — Trūko! Tai persilpnas išsireikšimas!
Mergaitė staiga apkabino jį savo gražiomis nuogomis rankomis.
— Jau dabar tau nereiks daugiau kentėti, mano mielas, — tarė ji, — aš pasirūpinsiu, kad tau nieko, nieko netrūktų.
Bumas kurį laiką stovėjo lyg

stingęs. Staiga jo akys sušvito dangiška šviesa ir jis džiūgusmingai stušuko:
— Po velnių, mergyte! Ar tautai iš tikro reikšia, kad statinėje dar yra ilkę romo?
Vertė E. J.
CHICAGO SVARIAUSIAS IR MODERNISIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road WILLOW SPRINGS, ILL.
SIUNTINIAI—DOVANOS I SSSR
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vnesheposytorg)
EXEKUTYVIS OFISAS
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York. — Tel. IN 7-5522
SIUNTINIŲ pristatymas GARANTUOJAMAS, o taip pat gavėjo parašas. Klientų patogumui prie mūsų firmos įstajų didelis ir įvairus pasirinkimas GERIAUSIOS RŪSIES PREKIŲ.
Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.
MŪSŲ SKYRIAI:
BROOKLYN, N. Y. 1530 BEDFORD AVE. — IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y. 78 SECOND AVENUE — OR 4-1540
NEWARK, N. J. 314 MARKET STREET — MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. 46 WHITEHEAD AVENUE — CL 7-8320
UTICA, N. Y. 963 BLEECKER STREET — RE 2-7476
COHOES, N. Y. 13 SARGENT STREET — FE 2-7272
FARMINGDALE, N. J. FREWOOD ACRES — 563-0494
PHILADELPHIA 23, PA. 631 W. GIRARD AVENUE — PO 9-4507
ALLEN TOWN, PA. 126 TIGHMAN STREET — HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y. 558 HUDSON AVENUE — BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL. 107 SO. VERMONT AVENUE — DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL. 1241 NO. ASHLAND AVENUE — HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD. 1900 FLEET STREET — DI 2-4240
BUFFALO, N. Y. 701 FILLMORE AVE. — TX 5-0700
DETROIT 12, MICH. 11601 JOS. CAMPAN AVENUE — TO 8-0279
HARTFORD 6, CONN. 643-47 ALBANY AVENUE — CH 7-5154
JERSEY CITY, N. J. 303 GROVE STREET — HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y. 1200 SOUTH AVENUE — GR 5-9736
CLEVELAND 13, OHIO 1028 KENILWORTH AVENUE — PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH. 1339 JOS. CAMPAN AVENUE — TO 9-3980
7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 16, 1963

Laikinosios vyriausybės prisistatymas ir jos pristatymas enciklopedijoje

Jūzangai — iš Kudirkos, Dr. Vincas Kudirka 1894 metais Varpe rašė apie amerikiečių laisvę ir Kražių skerynes. Mini jis, jog didelę laisvę turįs Vienybės korespondentas išspausdina:

“Zydiškoje Kalvarijoje maskoliai nori atimti stebuklingiausių koplyčių, o lietuviai ginasi su dviem armotom, kitais ginklais ir minomis, atgabentomis iš Prūsų”.

Varpo laikraštį šią Amerikos lietuvių spaudos žinią pasakelbes, Dr. Vincas Kudirka nuo savęs prideda:

“Jei lietuviai jau su dviem armotom atspiria maskolius galybė, tai kad prasigynę nupirkę kur ant licitacijos da porą armotų, tada galėtų su švilpauti, nieko ant svieto nebijodami”...

Laisvę naudojai ir šių laikų Amerikos lietuviai. Daug puikių ir puikiausių istorijų jau nieji katalikai — frontininkai bei jų gurguolininkai yra prirašę ir pripasakoję apie 1941 m. birželio 22 d. prasidėjusį karą tarp hitlerinės Vokietijos ir komunistinės Rusijos. Išpūdinčiausiai atrodo šitoks pareiškimas: “Rusai bėgo vokiečiams dar nespėjus išsauti. Laikinoji Lietuvos vyriausybė paėmė valdžią ir Lietuvą valdė kelias savaites”...

Klausantis tokių kalbų bei skaitant panašius teigimus, vis prisimindavo tą Kudirkos laikų pasaką apie dvi armotas. Vis kildavo klausimas — jei laikinoji vyriausybė buvo tokia galinga, kad vokiečiams nespėjus išsauti galėjo paimti valdžią ir Lietuvą kelias savaites valdyti, ko tie vyrai laukė 1941 metų birželio 22 dienos? Kodėl jie nepaėmė valdžios anksčiau, pavyzdžiui, prieš 1941 m. birželio 15 dieną (trėnimus)? Pagaliau, kodėl toji taip galinga vyriausybė, kelias savaites Lietuvą valdydama, leido vokiečiams Lietuvos žydus be teismo šaudyti?

Laikinosios vyriausybės propagandistai neskiria, kas yra valdymas ir kas yra noras bei pastangos valdyti. Lietuvių Enciklopedijos dvidešimt devintasis tomas išspausdino straipsnį apie 1941 metų sukilimą. Autorium pažymėtas A. MZ. — A. Mažiulis. Jisai yra enciklopedijos etnografijos skyriaus redaktorius, bet šiame tome rašo apie karių sukilimą, nors enciklopedija turi ir specialų karo skyriaus redaktorių. Kai tautosakininkas pradėjo apie karo dalykus rašyti, tai jisai daug bebetristus pripasakojo, kokios enciklopedijoje neturėtų būti. Karo ir sukilimų aprašymuose daug vietos žmogaus fantazijai, tačiau fantazuojama ne enciklopediniuose raštuose. Enciklopedija turi duoti tikras, aiškias

žinias. Spėliojimams, prieštaravimams, nedasakymams ar pagražinimams vietos enciklopedijoje neturėtų būti. Pavyzdžiui, A. MZ. rašo: “Lietuvos laisvei siekti pasiuntinių pastangomis buvo sudarytas Lietuvos tautinis komitetas, kuriam pirmininkavo E. Galvanas. Tačiau dėl visos eilės priežasčių pats komitetas negalėjo būti paslankus ir pajėgus sumegzti ryšiams su Lietuva”...

Susidaro išpūdis, jog gal autorius žino “visą eilę priežasčių”, bet jų pasakyti negali ar nenori.

Arba: — “Toliau su gen. von Pohl ryšį plėtė jau Laikinosios vyriausybės krašto apsaugos ministras gen. St. Raštikis, ir buvo padaroma daugiau negu Berlyno direktyvos jam leido”.

Ką enciklopedijos skaitytojai foks sakiny pasako? Paaškina, jog enciklopedijos tautosakos redaktorius, pavirtęs į propagandistą, prirašė naują “pasakėčių”. Juk abiųjų generolų viškininkai rezidavo Berlyne: von Pohl priklausė “fiureriui”, o S. Raštikis laikinosios vyriausybės ministeriui pirmininkui, kūrė vokiečių nebuvo išleistas iš Berlyno. Tad apie kieno ir kaip generolui duotas tas direktyvas enciklopedijos autorius pasakoja? Jei A. MZ. žino, kad buvo padaroma daugiau negu direktyvos leido, kodėl jis neduoda faktų, kas padaryta?

Tuokių posmų posmavimų tūkme A. Mažiulio straipsnyje yra daugiau negu litaniijoje — “melskis už mus”.

Kokią mėgino atstatyti Lietuvą Enciklopedija išspausdino fotografija laikraščio I Laisvę, kuriame 1941 metais buvo išspausdintas laikinosios vyriausybės pranešimas (deklaracija, aktas) — Atstatoma laisva Lietuva. Raštas trumpas — trys trumpi posmeliai.

Pirmame sakoma: “Susidariusi laikinoji vėl naujai atgimstantis Lietuvos Vyriausybė šiuo skelbia atstatanti Laisvę ir Nepriklausomą Lietuvos Valstybę”.

Liuvos Taryba 1918 metais vasario 16 d. taip pat nusteigė naujos valstybės, bet atstatė arba — atsteigė, Lietuvos valstybę, įsakmiai pabrėždama — demokratinius pagrindais sudarytą, Konstitucinės ar absoliutinės monarchijos — karių valdomos šalys taip pat yra laisvos valstybės. Laisvės sąvoka plati, laikinoji vyriausybė nesusivargė jokiais pažadais, o tik bendrais plačios reikšmės žodžiais kalbėdama, pasiliko laisvę ateityje valstybės formą nustatyti arba diktatoriškai valdyti.

Lietuvos Taryba 1918 metais pasisakė kieno valia, kieno mandatu ji veikia, o laikinoji vyriausybė apie savo kilmę nekaltaba. Tik enciklopedijos straipsnio autorius A. MZ. išveda, jog tauta buvo patikėjusi laikinajai vyriausybei laisvės gynimą. Tačiau tam pat straipsnyje A. MZ. paduoda faktą, kad dalis lietuvių tautos — voldemarininkai, emė versti laikinąją vyriausybę ir jau buvo įvykdę pučą. Suareštavo kai kuriuos vyriausybės narius ir vyriausybės partijos LAF laikraščio I Laisvę redakciją išvaikė. Tačiau, vieningo pasitikėjimo laikinąją vyriausybę nebūta. Pučistai, laikinąją vyriausybę mėgė nuversiti, nėra ateitininkai. Enciklopedijos straipsnio autorius, pats būdamas ateitininkas — frontininkas, voldemarininkas vadina gestapo agentais, kraštutinės nuotaikos asmenimis.

Antrame savo atsisaukimo posme laikinoji vyriausybė skelbia: “Prieš viso pasaulio tyrąją sąžinę jaunoji Lietuvos Valstybė entuziastingai pasižada prisidėti prie Europos organizavimo naujais pagrindais”.

O kas organizavo Europą naujais pagrindais? Hitleris. Jis jau turėjo Čekoslovakiją, Austriją, Klaipėdos kraštą pasigrobes, kai pradėjo karą prieš Lenkiją, kurdamas arba organizuodamas Europą naujais pagrindais. Prie Hitlerio darbo laikinoji vyriausybė visos valstybės vardu pasižadėjo entuziastingai prisidėti.

Amerikos galybė pastojo Hitleriui kelią. Kai jau antrasis frontas grasino, tai Hitleris ypatingai biauriai keikdavo Amerikos prezidentą Rooseveltą ir Anglijos ministrą pirmininką Churchillį. Kartą vienoje savo kalboje keikė ir skundėsi vokiečiams, kad jam sunku kariauti, nes jo priešai, Churchillis ir Rooseveltas, nieko neįsėmą karo moksle. Girdi, jei jie karo technikoje nusiėmąnyti, tai būtų lengva apskaičiuoti, kurioje vietoje armijos mėgins į Europos kraštą išsikelti. Ten jis pastatytų savo geležines divizijas ir sumuštų dešantus. O dabar nesą žinios, ką lie karo mokslo profanai sugalvoji ir kur pradės antrąjį frontą?

Taigi, sunkiai naująją Europą Hitleris kūrė, nežiūrint, kad prie tos “kūrybos” entuziastingai laikinoji vyriausybė pasižadėjo prisidėti. Kokią naująją Europą Hitleris organizavo, kokią vielą buvo numatyta rytų Europos tautoms ir lietuviams, tuoju pat pamatysime. Perspausdinsime šiaulių savaitraščio Tėviškės 1942 metų 38 numerio straipsnį — Dėl germanizavimo.

Trečias laikinosios vyriausybės deklaracijos posmas: “Žiaurus bolševikų teroro iškankinta Lietuvių Tauta ryžtasi kurti savo ateitį tautinės vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais”.

Laikinoji vyriausybė šiame posme jau kalba nebe kaip vyriausybė, bet kaip tauta, lautos vardu. Tautinė vienybė ir socialinio teisingumo pagrindai labai plačios sąvokos. “Adolfas Hitleris, kurdamas stiprų nacionalistinio teisingumo pagrindais, Geriau vėliau, negu niekada — patarė šiuo atveju netinka. Vokiečiai atnešė žydų nuzmogi-

tautą, vienas vadās. Savo kalbose nepraleisdavo nepamėnėjęs, jog būs įgyvendintas socialinis teisingumas. Kiekvienam vokiečiui, ypač fronto kariui, jis žadėjo naujosios Europos Reichė žemės sklypą — nuosavą kiemą. Laikinoji vyriausybė, pasizadėdama prisidėti prie naujais pagrindais kuriamos naujosios Europos organizavimo, įsivaino nacionalistinio teisingumo pagrindus, kaip svarbiausią dalyką tautos ateičiai kurti.

1918 metais Lietuvos Taryba nepasivaino teisės kalbėti apie tautos ateities pagrindus, kaip padarė laikinoji vyriausybė, Lietuvos Taryba pabrėžė, jog turi būti susuktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu gyventojų išrinktas. Lietuvos Taryba 1918 metais kalbėjo apie Lietuvos gyventojus, o laikinoji vyriausybė tik apie lietuvių tautą. Vadinasi, Lietuvos Taryba 1918 m. emė kurti valstybę, kurios valdyme dalyvauja visl gyventojai, nežiūrint tautybės, o laikinoji vyriausybė pasuko naujais, nacional-socialistinės valstybės, keliais. Hitleris deklaravo — viena tauta, be mažumų. Nekalba apie mažumas savo deklaracijoje ir laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Laikinosios vyriausybės darbus (įstatymus, potvarkius ir nutarimus) surinko Teisingumo vadyba, rotatoriūm atspausdino ir knyga 1943 m. išsiuntinėjo lietuviams teisininkams bei teismo įstaigoms. Laikinoji vyriausybė savo deklaracijoje, o taip pat ir kituose potvarkiuose ar įstatymuose nemini konstitucijos, nemini konstitucinių teisių lygybės, bet priešingai, — išleido įstatymą, kuriuo aėmė žydams Lietuvos piliečio teises, padarydama išimį Lietuvos nepriklausomybės kovose kovojusiems savanoriams, apdovanojantiems Vyčio kryžium. To įstatymo pagrindas nurodytas — žydai per pirmąją bolševikų okupaciją kenkė lietuvių tautai, veikė prieš lietuvių tautos interesus. Tai totalinis, be teismo, be kaltės tyrinėjimo išpiliėnimas.

Enciklopedijos straipsnio autorius A. MZ. žydų tema kalba iš kelių kartų, bet jis nutyli jų išpiliėnimą. Paduoda kelias žydų provokatorių pavardes ir pamini, kaip laikinosios vyriausybės nariai užlarė žydus. Pavyzdžiui, jis rašo: “Vėliau gen. St. Raštikis, susitkęs su Lietuvos kariuomenės vyr. rabinu Sniegu ir ats. Itn. Goldbergu, kaip su Lietuvos žydų atstovais, su tuo pačiu von Pohl nuyko į gen. von Roques štabą ir ten pranešė, kad lietuvių visuomenė ir Laikinoji vyriausybė susirūpino dėl vokiečių Lietuvoje pradėtu žydų persekiojimų ir naikino ir praė tuo žydus žygius stabdyti”.

Mini enciklopedijos autorius ir min. pirm. pareigas ėjusio J. Ambrazevičiaus protestus, bet tie visi “susirūpinimo pareiškimai” ir protestai, kaip enciklopedija aptaria, buvo “vėliau”. Geriau vėliau, negu niekada — patarė šiuo atveju netinka. Vokiečiai atnešė žydų nuzmogi-

tautą, vienas vadās. Savo kalbose nepraleisdavo nepamėnėjęs, jog būs įgyvendintas socialinis teisingumas. Kiekvienam vokiečiui, ypač fronto kariui, jis žadėjo naujosios Europos Reichė žemės sklypą — nuosavą kiemą. Laikinoji vyriausybė, pasizadėdama prisidėti prie naujais pagrindais kuriamos naujosios Europos organizavimo, įsivaino nacionalistinio teisingumo pagrindus, kaip svarbiausią dalyką tautos ateičiai kurti.

1918 metais Lietuvos Taryba nepasivaino teisės kalbėti apie tautos ateities pagrindus, kaip padarė laikinoji vyriausybė, Lietuvos Taryba pabrėžė, jog turi būti susuktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu gyventojų išrinktas. Lietuvos Taryba 1918 metais kalbėjo apie Lietuvos gyventojus, o laikinoji vyriausybė tik apie lietuvių tautą. Vadinasi, Lietuvos Taryba 1918 m. emė kurti valstybę, kurios valdyme dalyvauja visl gyventojai, nežiūrint tautybės, o laikinoji vyriausybė pasuko naujais, nacional-socialistinės valstybės, keliais. Hitleris deklaravo — viena tauta, be mažumų. Nekalba apie mažumas savo deklaracijoje ir laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Kodėl lenkams atėjo į galvą šį iškaštingą leidinį leisti, kurs, kad ir nežmoniška verstas, tik lietuviams lingvistams gali būti įdomus, gal būt, išaiškina tai, kad tos biblijos vertėjas Chylinskis, anot Koto, būvęs lenkas (“Chylinckio bajoriška giminė, Jastrzbiec (arelio) herbo, buvo žinoma Mazovijos (Mozūru) šiaurėje”, rašo Stanislaw Kot). “Kada ir kaip Adrian Chylincki atsirado Lietuvos reformatų Sąjungos eilėse, nežinome”, toliau rašo Kot. “Kun. Adrian Chylincki yra siustas dvoro pamokslininku pas J. M. Did. Liet. Kun. Eimoną Kristupą Radvilą”, esą parašyta Sąjungos sinodų protokoliuose iš 1623 m. liepos 7 d. Vilniuje. Bet fen pat Kot rašo, kad Adrian Chylinckis “yra kilęs ar atvykęs iš... Kalvarijos apskrėcio, kur buvo Pakošų susirinkimas (parapija)”. Prof. V. Biržiška savo “Senųjų Lietuviškų knygų Istorijoje I dalis” apie vertėją, Adriano sūnų, Samuelių Boguslavą Chylinckį rašo, kad Chylinckis buvo “kilimo ne lietuvis, bet lenkas, nors ir gimęs Lietuvoje ir gyvenęs iš mažens lietuvių tarpe, Chylinckis apysilpniai temokėjo lietuviškai”.

Kiek Poznanės lenkai įdėjo darbo į Chylinckio darbą, matyti iš to, kad vien Stanislovo Koto įžanga užima 24 didžiulius puslapius; Jāno Jasirzembckio 4 puslapius ir Czeslavo Kudzinowskio 8 pusl., o kita tiek tie patys tekstai anglų kalba.

Netek matyti tos Poznanės lenkų mokslo draugijos išleisto I tomo — Senojo testamentato, kurį Chylinckis buvo išvertęs visą ištaisai ir jau buvo atspausdinta 26 lankai iš 416 puslapių. Bet Naujojo testamentato Londone visiškai tada nebuvo spausdinta ir Poznanės lenkai išleido tik iš rankraščio, kurs 1932 metais buvo atrastas Anglijoje.

Lietuvos reformatų anais laikais (17 šimtmetyje) įdėta tikrai daug pastangų ir išleista daug lėšų norint įsigyti savą šventąjį Rašlą lietuvių kalba. Deja, matyti, pačioms neatėjo pradžioje į galvą, kad tokio didelio darbo negalima duoti į rankas nemokšai, kurs, gal būt, geriausiai norus turėjo, bet nei lietuvių kalbos dorai mokėjo, nei su tos rūšies literatūra buvo tinkamai susipažinęs. Dėl to visas milžiniškas darbas nuėjo niekais.

Patikėjo vienam savo stipendininkui, išsiustam į Vakarų Europą mokytis, minėtam Samueliui Boguslavui Chylinckii (gimęs apie 1631, miręs 1668 m.), jam rinko tėsas ne tik pačioj Lietuvoj, bet kada Lietuvoj užėjo karai, net pačioje Anglijoje rinko aukas tai biblijai baigti, nepatikrė, ar kam tikęs tas jo vertimas.

Chylinckis tą darbą atsidėjęs dirbo trėjetą metų, nuo 1657 iki 1659 metų, pagaliau 1666 metais su jau atspaustais Senojo įstatymo 26 lankais (416 puslapių) atvyko į Vilnių parodyti savo išliktu darbą dalį ir prašyti daugiau lėšų ir čia paaiškėjo, kad tokio vertimo knygos negalima žmonėms į rankas duoti. Buvo bandyta pridėti Chylinckii kitą talkininką ir į Londoną buvo išsiustas geriau lietuvių kalbą mokantis įgaliotinis Mikalojus Minvydas, bet vis tiek visas reikškas baigėsi tuo, kad biblijos leidimas buvo atidėtas, o 1681 metais visa at-

tautą, vienas vadās. Savo kalbose nepraleisdavo nepamėnėjęs, jog būs įgyvendintas socialinis teisingumas. Kiekvienam vokiečiui, ypač fronto kariui, jis žadėjo naujosios Europos Reichė žemės sklypą — nuosavą kiemą. Laikinoji vyriausybė, pasizadėdama prisidėti prie naujais pagrindais kuriamos naujosios Europos organizavimo, įsivaino nacionalistinio teisingumo pagrindus, kaip svarbiausią dalyką tautos ateičiai kurti.

1918 metais Lietuvos Taryba nepasivaino teisės kalbėti apie tautos ateities pagrindus, kaip padarė laikinoji vyriausybė, Lietuvos Taryba pabrėžė, jog turi būti susuktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu gyventojų išrinktas. Lietuvos Taryba 1918 metais kalbėjo apie Lietuvos gyventojus, o laikinoji vyriausybė tik apie lietuvių tautą. Vadinasi, Lietuvos Taryba 1918 m. emė kurti valstybę, kurios valdyme dalyvauja visl gyventojai, nežiūrint tautybės, o laikinoji vyriausybė pasuko naujais, nacional-socialistinės valstybės, keliais. Hitleris deklaravo — viena tauta, be mažumų. Nekalba apie mažumas savo deklaracijoje ir laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Kodėl lenkams atėjo į galvą šį iškaštingą leidinį leisti, kurs, kad ir nežmoniška verstas, tik lietuviams lingvistams gali būti įdomus, gal būt, išaiškina tai, kad tos biblijos vertėjas Chylinckis, anot Koto, būvęs lenkas (“Chylinckio bajoriška giminė, Jastrzbiec (arelio) herbo, buvo žinoma Mazovijos (Mozūru) šiaurėje”, rašo Stanislaw Kot). “Kada ir kaip Adrian Chylincki atsirado Lietuvos reformatų Sąjungos eilėse, nežinome”, toliau rašo Kot. “Kun. Adrian Chylincki yra siustas dvoro pamokslininku pas J. M. Did. Liet. Kun. Eimoną Kristupą Radvilą”, esą parašyta Sąjungos sinodų protokoliuose iš 1623 m. liepos 7 d. Vilniuje. Bet fen pat Kot rašo, kad Adrian Chylinckis “yra kilęs ar atvykęs iš... Kalvarijos apskrėcio, kur buvo Pakošų susirinkimas (parapija)”. Prof. V. Biržiška savo “Senųjų Lietuviškų knygų Istorijoje I dalis” apie vertėją, Adriano sūnų, Samuelių Boguslavą Chylinckį rašo, kad Chylinckis buvo “kilimo ne lietuvis, bet lenkas, nors ir gimęs Lietuvoje ir gyvenęs iš mažens lietuvių tarpe, Chylinckis apysilpniai temokėjo lietuviškai”.

Kiek Poznanės lenkai įdėjo darbo į Chylinckio darbą, matyti iš to, kad vien Stanislovo Koto įžanga užima 24 didžiulius puslapius; Jāno Jasirzembckio 4 puslapius ir Czeslavo Kudzinowskio 8 pusl., o kita tiek tie patys tekstai anglų kalba.

Netek matyti tos Poznanės lenkų mokslo draugijos išleisto I tomo — Senojo testamentato, kurį Chylinckis buvo išvertęs visą ištaisai ir jau buvo atspausdinta 26 lankai iš 416 puslapių. Bet Naujojo testamentato Londone visiškai tada nebuvo spausdinta ir Poznanės lenkai išleido tik iš rankraščio, kurs 1932 metais buvo atrastas Anglijoje.

Lietuvos reformatų anais laikais (17 šimtmetyje) įdėta tikrai daug pastangų ir išleista daug lėšų norint įsigyti savą šventąjį Rašlą lietuvių kalba. Deja, matyti, pačioms neatėjo pradžioje į galvą, kad tokio didelio darbo negalima duoti į rankas nemokšai, kurs, gal būt, geriausiai norus turėjo, bet nei lietuvių kalbos dorai mokėjo, nei su tos rūšies literatūra buvo tinkamai susipažinęs. Dėl to visas milžiniškas darbas nuėjo niekais.

Patikėjo vienam savo stipendininkui, išsiustam į Vakarų Europą mokytis, minėtam Samueliui Boguslavui Chylinckii (gimęs apie 1631, miręs 1668 m.), jam rinko tėsas ne tik pačioj Lietuvoj, bet kada Lietuvoj užėjo karai, net pačioje Anglijoje rinko aukas tai biblijai baigti, nepatikrė, ar kam tikęs tas jo vertimas.

Chylinckis tą darbą atsidėjęs dirbo trėjetą metų, nuo 1657 iki 1659 metų, pagaliau 1666 metais su jau atspaustais Senojo įstatymo 26 lankais (416 puslapių) atvyko į Vilnių parodyti savo išliktu darbą dalį ir prašyti daugiau lėšų ir čia paaiškėjo, kad tokio vertimo knygos negalima žmonėms į rankas duoti. Buvo bandyta pridėti Chylinckii kitą talkininką ir į Londoną buvo išsiustas geriau lietuvių kalbą mokantis įgaliotinis Mikalojus Minvydas, bet vis tiek visas reikškas baigėsi tuo, kad biblijos leidimas buvo atidėtas, o 1681 metais visa at-

tautą, vienas vadās. Savo kalbose nepraleisdavo nepamėnėjęs, jog būs įgyvendintas socialinis teisingumas. Kiekvienam vokiečiui, ypač fronto kariui, jis žadėjo naujosios Europos Reichė žemės sklypą — nuosavą kiemą. Laikinoji vyriausybė, pasizadėdama prisidėti prie naujais pagrindais kuriamos naujosios Europos organizavimo, įsivaino nacionalistinio teisingumo pagrindus, kaip svarbiausią dalyką tautos ateičiai kurti.

1918 metais Lietuvos Taryba nepasivaino teisės kalbėti apie tautos ateities pagrindus, kaip padarė laikinoji vyriausybė, Lietuvos Taryba pabrėžė, jog turi būti susuktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu gyventojų išrinktas. Lietuvos Taryba 1918 metais kalbėjo apie Lietuvos gyventojus, o laikinoji vyriausybė tik apie lietuvių tautą. Vadinasi, Lietuvos Taryba 1918 m. emė kurti valstybę, kurios valdyme dalyvauja visl gyventojai, nežiūrint tautybės, o laikinoji vyriausybė pasuko naujais, nacional-socialistinės valstybės, keliais. Hitleris deklaravo — viena tauta, be mažumų. Nekalba apie mažumas savo deklaracijoje ir laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Kodėl lenkams atėjo į galvą šį iškaštingą leidinį leisti, kurs, kad ir nežmoniška verstas, tik lietuviams lingvistams gali būti įdomus, gal būt, išaiškina tai, kad tos biblijos vertėjas Chylinckis, anot Koto, būvęs lenkas (“Chylinckio bajoriška giminė, Jastrzbiec (arelio) herbo, buvo žinoma Mazovijos (Mozūru) šiaurėje”, rašo Stanislaw Kot). “Kada ir kaip Adrian Chylincki atsirado Lietuvos reformatų Sąjungos eilėse, nežinome”, toliau rašo Kot. “Kun. Adrian Chylincki yra siustas dvoro pamokslininku pas J. M. Did. Liet. Kun. Eimoną Kristupą Radvilą”, esą parašyta Sąjungos sinodų protokoliuose iš 1623 m. liepos 7 d. Vilniuje. Bet fen pat Kot rašo, kad Adrian Chylinckis “yra kilęs ar atvykęs iš... Kalvarijos apskrėcio, kur buvo Pakošų susirinkimas (parapija)”. Prof. V. Biržiška savo “Senųjų Lietuviškų knygų Istorijoje I dalis” apie vertėją, Adriano sūnų, Samuelių Boguslavą Chylinckį rašo, kad Chylinckis buvo “kilimo ne lietuvis, bet lenkas, nors ir gimęs Lietuvoje ir gyvenęs iš mažens lietuvių tarpe, Chylinckis apysilpniai temokėjo lietuviškai”.

Kiek Poznanės lenkai įdėjo darbo į Chylinckio darbą, matyti iš to, kad vien Stanislovo Koto įžanga užima 24 didžiulius puslapius; Jāno Jasirzembckio 4 puslapius ir Czeslavo Kudzinowskio 8 pusl., o kita tiek tie patys tekstai anglų kalba.

Netek matyti tos Poznanės lenkų mokslo draugijos išleisto I tomo — Senojo testamentato, kurį Chylinckis buvo išvertęs visą ištaisai ir jau buvo atspausdinta 26 lankai iš 416 puslapių. Bet Naujojo testamentato Londone visiškai tada nebuvo spausdinta ir Poznanės lenkai išleido tik iš rankraščio, kurs 1932 metais buvo atrastas Anglijoje.

Lietuvos reformatų anais laikais (17 šimtmetyje) įdėta tikrai daug pastangų ir išleista daug lėšų norint įsigyti savą šventąjį Rašlą lietuvių kalba. Deja, matyti, pačioms neatėjo pradžioje į galvą, kad tokio didelio darbo negalima duoti į rankas nemokšai, kurs, gal būt, geriausiai norus turėjo, bet nei lietuvių kalbos dorai mokėjo, nei su tos rūšies literatūra buvo tinkamai susipažinęs. Dėl to visas milžiniškas darbas nuėjo niekais.

Patikėjo vienam savo stipendininkui, išsiustam į Vakarų Europą mokytis, minėtam Samueliui Boguslavui Chylinckii (gimęs apie 1631, miręs 1668 m.), jam rinko tėsas ne tik pačioj Lietuvoj, bet kada Lietuvoj užėjo karai, net pačioje Anglijoje rinko aukas tai biblijai baigti, nepatikrė, ar kam tikęs tas jo vertimas.

Chylinckis tą darbą atsidėjęs dirbo trėjetą metų, nuo 1657 iki 1659 metų, pagaliau 1666 metais su jau atspaustais Senojo įstatymo 26 lankais (416 puslapių) atvyko į Vilnių parodyti savo išliktu darbą dalį ir prašyti daugiau lėšų ir čia paaiškėjo, kad tokio vertimo knygos negalima žmonėms į rankas duoti. Buvo bandyta pridėti Chylinckii kitą talkininką ir į Londoną buvo išsiustas geriau lietuvių kalbą mokantis įgaliotinis Mikalojus Minvydas, bet vis tiek visas reikškas baigėsi tuo, kad biblijos leidimas buvo atidėtas, o 1681 metais visa at-

tautą, vienas vadās. Savo kalbose nepraleisdavo nepamėnėjęs, jog būs įgyvendintas socialinis teisingumas. Kiekvienam vokiečiui, ypač fronto kariui, jis žadėjo naujosios Europos Reichė žemės sklypą — nuosavą kiemą. Laikinoji vyriausybė, pasizadėdama prisidėti prie naujais pagrindais kuriamos naujosios Europos organizavimo, įsivaino nacionalistinio teisingumo pagrindus, kaip svarbiausią dalyką tautos ateičiai kurti.

1918 metais Lietuvos Taryba nepasivaino teisės kalbėti apie tautos ateities pagrindus, kaip padarė laikinoji vyriausybė, Lietuvos Taryba pabrėžė, jog turi būti susuktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu gyventojų išrinktas. Lietuvos Taryba 1918 metais kalbėjo apie Lietuvos gyventojus, o laikinoji vyriausybė tik apie lietuvių tautą. Vadinasi, Lietuvos Taryba 1918 m. emė kurti valstybę, kurios valdyme dalyvauja visl gyventojai, nežiūrint tautybės, o laikinoji vyriausybė pasuko naujais, nacional-socialistinės valstybės, keliais. Hitleris deklaravo — viena tauta, be mažumų. Nekalba apie mažumas savo deklaracijoje ir laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Kodėl lenkams atėjo į galvą šį iškaštingą leidinį leisti, kurs, kad ir nežmoniška verstas, tik lietuviams lingvistams gali būti įdomus, gal būt, išaiškina tai, kad tos biblijos vertėjas Chylinckis, anot Koto, būvęs lenkas (“Chylinckio bajoriška giminė, Jastrzbiec (arelio) herbo, buvo žinoma Mazovijos (Mozūru) šiaurėje”, rašo Stanislaw Kot). “Kada ir kaip Adrian Chylincki atsirado Lietuvos reformatų Sąjungos eilėse, nežinome”, toliau rašo Kot. “Kun. Adrian Chylincki yra siustas dvoro pamokslininku pas J. M. Did. Liet. Kun. Eimoną Kristupą Radvilą”, esą parašyta Sąjungos sinodų protokoliuose iš 1623 m. liepos 7 d. Vilniuje. Bet fen pat Kot rašo, kad Adrian Chylinckis “yra kilęs ar atvykęs iš... Kalvarijos apskrėcio, kur buvo Pakošų susirinkimas (parapija)”. Prof. V. Biržiška savo “Senųjų Lietuviškų knygų Istorijoje I dalis” apie vertėją, Adriano sūnų, Samuelių Boguslavą Chylinckį rašo, kad Chylinckis buvo “kilimo ne lietuvis, bet lenkas, nors ir gimęs Lietuvoje ir gyvenęs iš mažens lietuvių tarpe, Chylinckis apysilpniai temokėjo lietuviškai”.

Kiek Poznanės lenkai įdėjo darbo į Chylinckio darbą, matyti iš to, kad vien Stanislovo Koto įžanga užima 24 didžiulius puslapius; Jāno Jasirzembckio 4 puslapius ir Czeslavo Kudzinowskio 8 pusl., o kita tiek tie patys tekstai anglų kalba.

Netek matyti tos Poznanės lenkų mokslo draugijos išleisto I tomo — Senojo testamentato, kurį Chylinckis buvo išvertęs visą ištaisai ir jau buvo atspausdinta 26 lankai iš 416 puslapių. Bet Naujojo testamentato Londone visiškai tada nebuvo spausdinta ir Poznanės lenkai išleido tik iš rankraščio, kurs 1932 metais buvo atrastas Anglijoje.

Lietuvos reformatų anais laikais (17 šimtmetyje) įdėta tikrai daug pastangų ir išleista daug lėšų norint įsigyti savą šventąjį Rašlą lietuvių kalba. Deja, matyti, pačioms neatėjo pradžioje į galvą, kad tokio didelio darbo negalima duoti į rankas nemokšai, kurs, gal būt, geriausiai norus turėjo, bet nei lietuvių kalbos dorai mokėjo, nei su tos rūšies literatūra buvo tinkamai susipažinęs. Dėl to visas milžiniškas darbas nuėjo niekais.

Patikėjo vienam savo stipendininkui, išsiustam į Vakarų Europą mokytis, minėtam Samueliui Boguslavui Chylinckii (gimęs apie 1631, miręs 1668 m.), jam rinko tėsas ne tik pačioj Lietuvoj, bet kada Lietuvoj užėjo karai, net pačioje Anglijoje rinko aukas tai biblijai baigti, nepatikrė, ar kam tikęs tas jo vertimas.

Chylinckis tą darbą atsidėjęs dirbo trėjetą metų, nuo 1657 iki 1659 metų, pagaliau 1666 metais su jau atspaustais Senojo įstatymo 26 lankais (416 puslapių) atvyko į Vilnių parodyti savo išliktu darbą dalį ir prašyti daugiau lėšų ir čia paaiškėjo, kad tokio vertimo knygos negalima žmonėms į rankas duoti. Buvo bandyta pridėti Chylinckii kitą talkininką ir į Londoną buvo išsiustas geriau lietuvių kalbą mokantis įgaliotinis Mikalojus Minvydas, bet vis tiek visas reikškas baigėsi tuo, kad biblijos leidimas buvo atidėtas, o 1681 metais visa at-

tautą, vienas vadās. Savo kalbose nepraleisdavo nepamėnėjęs, jog būs įgyvendintas socialinis teisingumas. Kiekvienam vokiečiui, ypač fronto kariui, jis žadėjo naujosios Europos Reichė žemės sklypą — nuosavą kiemą. Laikinoji vyriausybė, pasizadėdama prisidėti prie naujais pagrindais kuriamos naujosios Europos organizavimo, įsivaino nacionalistinio teisingumo pagrindus, kaip svarbiausią dalyką tautos ateičiai kurti.

1918 metais Lietuvos Taryba nepasivaino teisės kalbėti apie tautos ateities pagrindus, kaip padarė laikinoji vyriausybė, Lietuvos Taryba pabrėžė, jog turi būti susuktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu gyventojų išrinktas. Lietuvos Taryba 1918 metais kalbėjo apie Lietuvos gyventojus, o laikinoji vyriausybė tik apie lietuvių tautą. Vadinasi, Lietuvos Taryba 1918 m. emė kurti valstybę, kurios valdyme dalyvauja visl gyventojai, nežiūrint tautybės, o laikinoji vyriausybė pasuko naujais, nacional-socialistinės valstybės, keliais. Hitleris deklaravo — viena tauta, be mažumų. Nekalba apie mažumas savo deklaracijoje ir laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Lenkų išleistoji Chylinckio Biblija

(Biblia Litewska Chylinckiego. Nowy Testament. Tom II)

Kad ir pavėluotai, Chicagoje teko pamatyti 1958 metais Poznanėje, Lenkų Mokslo Draugų draugijos išleista Samuelio Boguslavo Chylinckio biblijos lietuvišką vertimą, II tomą — Naujajį Testamentą.

Tai yra didelis 8 1/2 x 12 colių, 436 puslapių, storo popieriaus leidinys, redaguotas red. Jan Safarewicz, išleistas Czeslavo Kudzinowskio ir Jan Ostrebskio, Ossolinskio vardo liaudies spaustuviėje (Zakład Narodowy), Poznanėje.

Tomo turinys: Stanislaw Kot: Chylinckio Lietuvių Biblijos genezė ir istorinis užnugaris (forinas); Jan Ostrebski: Dėlko nutrauktas Chylinckio verstas kalvinių biblijos spausdinimas; Czeslaw Kudzinowski: Redakcinės pastabos. Tie patys straipsniai anglų kalba. — Chylinckio Lietuvių Biblija. Naujasis Testamentas. Tekstas.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Sviesa Chicagoje. Redaguoja Rita Kavolienė Medžiagą siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

6 METAI NR. 11 (191)

STUDENTIJAI SUSIRENKANT

Jau nuo pirmųjų Lietuvių Studentų Sąjungos įsikūrimo dienų lapkričio mėnuo, tikriausiai Padėkos šventės atostogos, yra skirtos visuotiniam Sąjungos narių suvažiavimui. Šiais metais studentija planuoja susirinkti į didįjį New Yorką. Tenka pasidžiaugti, kad bent iki šiol neteko girdėti, jog tuo pačiu metu kas nors kitas ruoštu koki didesnį suvažiavimą, kaip kad pernai padarė jau užmarštin nuslinkusio "kultūros" kongreso rengėjai. Tad pilnas lietuvių visuomenės dėmesys bus atkreiptas į studentiją per šį suvažiavimą. Reikia viltis, kad suvažiavimas sustiprins lietuviškosios studentijos veikimą, kuris, turime pripažinti, šiuo metu yra per silpnas ir visoje eilėje vietovių pasigendama savo laiku gražiai veikusių skyrių.

Nors veikla ir ryškiai sumažėjo, bet studentijos veiklos barai ne tik kad nesumažėjo, bet gal net išsiplėtė, nes prie visų buvusių Sąjungos uždavinių pridėjo naujus ir sunkus uždavinius — lietuviškosios dvasios stiprinimas ir skatinimas šių dienų studente. Kiek pirmieji Studentų Sąjungos nariai buvo įsiamoninę lietuviškosios akcijos nariai, tiek dabartinuose reikia žadinti užsigažavimą lietuviškiems darbams. Tai platus darbo baras reikalaujantis iš Sąjungai vadovaujančiųjų studentų nemažų pastangų ir supratimo.

Santykiai su kitų tautų studentija, ypač Azijos - Afrikos bloko atstovais, lietuvių studentų reprezentacija universitetų suvažiavimuose, parodose ir parengimuose, įsijungimas į

laišku akcijas Kongreso ir valdžios atstovams bei pagaliau pačių studentų įsijungimas į bendrąjį lietuviškąjį veikimą yra darbai, kurie buvo ir yra būtini organizuotos studentijos talkos ir pastangų.

Išskirtinai paminėtinas ir žurnalo "Lituanus" leidimas, einąs Studentų Sąjungos vardu, nors šiuo metu, berods, jau išimtinai filisterių redaguojamas ir administruojamas. "Lituanus" sudaro vienintelį periodinį mūsų išėivijos ryšį su angliškai skaitančiojo laisvojo pasaulio politikais, mokslininkais ir kultūrininkais. Šį ryšį būtina visais atžvilgiais stiprinti. Būtų gera jei studentija bent metinių "Lituanus" vaju metu įsijungtų tikrai plačiai į šią akciją ir užtikrintų "Lituanus" finansinį pagrindą. Tai nėra labai sunkus darbas, bet jis reikalingas visos studentijos bendros talkos.

Studentų Šalpos Fondas, nors ir labai nesigarsindamas, juda visą laiką. Ir čia reikėtų suvažiavimui pasvarstyti, kaip studentija galėtų sustiprinti Fondo veiklą, nes vis atsiranda geras skaičius studentų, kuriems reikalinga finansinė parama.

Tai darbai, kurie reikalingi suvažiavimo paskatimui ir visos studentijos užsigažavimo. Tačiau suvažiavimas gal daužiausia dėmesio turėtų skirti vidinės Sąjungos struktūros sustiprinimui, konkrečiai skyrių veiklos suaktyvinimui. Sąjungos veiklos ateitis priklausys nuo to, kiek darbo įdės į ją visi skyriai.

Tad sekmės ir ištvermės Studentų Sąjungos suvažiavimui New Yorke! RVM

ISPŪDŽIAI IŠ SUVAŽIAVIMO

LIUDAS ŠMULKSTYS, Jr.

II.

Trečiosios suvažiavimo dienos rytą, kolegaj Vincui Trumpai iš Washingtono šiek tiek pasivėlavus, buvo suruoštos neformalios diskusijos organizaciniams reikalais. Nors tuo metu nebuvo padaryta didelių nutarimų, bet visi turėjo progos pasisakyti kiekvienam svarbiais organizaciniais klausimais. Popietinėje Vinco Trumpos paskaitoje susipažinome su "Elito pavojais ir pareigomis". Tai buvo žodis visomis įėjomis skatinantis eiti atgal arčiau visos lietuvių visuomenės. Žinoma, diskusijose po šios temos taip pat nebuvo galima išvengti poliesti bendravimo su Lietuva klausimo. Vakare ši bendradar-

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 16, 1963

biavimo tema per suvažiavimą pirmą kartą buvo formaliai nagrinėjama pono Vytauto Meškausko. Po jo įdomaus pranešimo sekė labai karštos diskusijos, kurios užsitęsė netoli trijų valandų.

Pentkadienio rytas buvo visas paskirtas Santaros-Sviesos Federacijos organizaciniams reikalams. Filisterių Kolegijos pranešimą padarė dr. Jonas Valaitis. Skyrių atstovai perskaitė savo pranešimus. Visuose pranešimuose ir bendrai diskusijose dominavo studentų santariečių klausimas. Iki pietų nespėjus šių klausimų pakankamai išnagrinėti, buvo nutarta šį posėdį tęsti vakare po dr. Henriko Nagio paskaitos.

Po piet visus labai sudomino

Garbės Filisterės dr. Marijos Gimbutienės paskaita "Nuo indoeuropiečių iki lietuvių (Mūsų protėvių kultūros apžvalga trijų tūkstantmečių bėgyje)". Paskaitoje buvo ryškiai nupiešta mūsų protėvių kelias Baltijos jūros pakrante ir jų gyvenimams. Po paskaitos pasipylė daugybė klausimų, į kuriuos dr. M. Gimbutienė nuoširdžiai atsakė.

Antrąją šio popiečio paskaitą "Demokratai, respublikonai ir Lietuva" skaitė dr. Julius Šmulkštys. Šioje paskaitoje buvo kritiškai apžvelgti esami ar pageidautini lietuvių santykiai su pagrindinėmis Amerikos partijomis.

Sios ketvirtosios suvažiavimo dienos vakaro programą pradėjo dr. Henrikas Nagys, Santaros Garbės Filisteris ir Kanados Bendruomenės Kultūros Fondo Pirmininkas, supažindindamas su austru poetu George Trakl. Šis, iki to laiko mums mažai žinomas poetas, tapo labai artimu ir patraukliu kūrėju. Kaip visuomet Henriko Nagio jautrus žodis užburė visus klausytojus.

Dešimtą valandą nakties prasidėjo rytmetų nutrauktas posėdis Federacijos organizaciniams klausimais. Priimta visa eilė svarbių nutarimų, kurie be abejonės dar sustiprins Federacijos veikimą lietuvių visuomenės ir savo tarpe:

1. Sviesos - Santaros Filisterių Kolegija savo pagrindinį dėmesį nukreipia į sustiprinimą organizacinės struktūros ir ryšių su vietovės veikiančiais skyriais. Tuo tikslu pradedamas leisti informacinis biuletėnis ir artimu laiku suaukiamas skyrių atstovų suvažiavimas pagal statute numatytą tvarką.

2. Federacijos kultūrinei veiklai vystyti ir koordinuoti sudaroma Kultūrinė Kolegija. Kultūrinės Kolegijos pirmininku buvo pakviestas dr. Henrikas Nagys, reikalų vedėju Vytautas Vepštas, "Metmenų" techninis redaktorius ir nariai iki šio laiko jau yra sutikę įeiti: rež. Jurgis Blekaitis, dr. Marija Gimbutienė, rašyt. Antanas Gustaitis, dr. Julius Kaupas, dr. Vytautas Kavolis, rašyt. Algimantas Mackus, dail. Vytautas O. Virkau. Ši ir visos kitos Kolegijos planuojamos papildyti artimiausiu laiku kviečiant daugiau asmenų.

3. Federacijos politinei veiklai vykdyti ir plėsti sudaryta Politinė Kolegija. Politinės Kolegijos pirmininku pakviestas inž. Valdas Adamkavičius, o nariais N. Čerkeliūnienė, A. Gureckas, adv. R. Kėželis, A. Mackus, R. Mieželis, L. Sabaliūnas, dr. J. Šmulkštys ir dr. J. Valaitis. Prie Politinės Kolegijos bus sudaryta sekcija, kurios pagrindinis tikslas būtų studijavimas to kas vyksta šiuo metu okupuotoje Lietuvoje.

4. Studentiškajai Federacijos veiklai vystyti įsteigta Studentų Komisija, kurios pirmininke yra Vanda Gegevičiūtė, nariais — Raimundas Mieželis ir Liudas Šmulkštys, Jr.

5. Kadangi viena iš Federacijos prasmingiausių, labiausiai išliekančių ir mums platesnėje

lietuvių visuomenėje teigiamiausiai atstovaujančių veiklos formų buvo ir yra knygų leidimas, todėl šiame suvažiavime nutarta įsteigti Knygų Leidimo Fondą. Federacijos nariai, ir tokiems darbams prijuokiantieji, bus kviečiami tapti Fondo nariais įnešat du kart į metus po 10 dol. (balandžio ir spalio mėnesiais), kad tuo būdu sudarius finansinį knygų išleidimo pagrindą. Artimu laiku bus kreipiamasi į visus narius su pasiūlymu įsijungti į šį Fondą.

Federacija ar jos vienetai (Studentų Santara ir Sambūris "Sviesa") yra jau išleidę septynias knygas:

Algimanto Mackaus Jo yra žemė, Kosto Ostrausko Kanarėlė, Jono Meko Gėlių Kalbėjimas, dr. Vytauto Kavolio redaguotas Lietuviškasis Liberalizmas, Algimanto Mackaus Neornamentuotos kalbos generacija ir augininiai, Gabrieliūnas žemkalnio Kudirkos Sąjūdis (išleista Australijoje) ir dabar suvažiavimo proga Kosto Ostrausko Žaliojo lankelė. Šis nutarimas įforminti knygų leidimą sudarys dar geresnes sąlygas šiai svarbiai veiklos sričiai.

6. Suvažiavimas įvertindamas didelę "Metmenų" žurnalo svarbą priėmė nutarimą, kad visų Federacijos narių išpareigojimą paremti "Metmenų" leidimą, tapdami bent Garbės Prenumeratoriais (10 dol. keturiems numeriams). Tenka pasidžiaugti, kad šiame suvažiavime pakartotinai ar naujais "Metmenų" šimtininkais pasižadėjo tapti dr. Vytautas Dargis, Vytautas Jaunius, Vincas Trumpa, dr. Petras Tunkūnas, Julius Šmulkštys ir dr. Jonas Valaitis.

7. Suvažiavimas nutarė įstoti narių į Lietuvių Fondą su 100 dolerių įnašu, kuris bus artimu laiku įteiktas.

8. Paskelbta, kad kitų metų suvažiavimas irgi įvyksta tuo pačiu laiku (tuojau po Darbo dienos šventės) vienos savaitės ilgumi ir kad nariai jau dabar raginami susitarkyti savo atstogas taip, kad jame galėtų dalyvauti.

9. Suvažiavimas pareiškė gilią padėką nariams savo finansiniais įnašais sudariusiems galimybės pravesti suvažiavimą tokia lygyje. Įnašus prisiuntė Saulius Šimoliūnas ir Sviesos-Santaros Filisterių Kolegijos New Yorko skyrius po 50 dol., Algimantas Mackus ir dr. Zenonas Rekašius po 20 dol. ir po prašytą įnašą V. Adamkavičius, A. Audėnaitė, V. Babušis, N. Čepulkauskienė, K. Druga, G. Gedvila, A. Gureckas, A. Grigaitis, dr. J. Kaupas, A. Kurauskas, A. Kurkulis, N. Macevičius, A. Mackus, dr. A. Matulionis, R. Mieželis, L. Mockūnas, G. ir P. Narai, D. Parokaitė, J. Petkevičius, Z. Rekašius, L. Šmulkštys, dr. P. Tunkūnas, J. Valaitis, N. Valaitienė, dr. J. Valaitis, L. Vėžienė ir H. Žibas.

Padarius šiuos nutarimus buvo užbaigta ketvirtoji suvažiavimo diena, (gal tikriausiai naktis, nes posėdis baigėsi gerokai po vidurnakčio...).

Federacijos (Nukelta į 5 psl.)

organizacinių reikalų posėdžiui pirmininkavo dr. Julius Šmulkštys, sekretoriavo Daiva Audėnaitė.

(Bus daugiau)

DARBAI IR ŽYGIAI

— Santaros - Sviesos Federacijos Valdyba sveikina dr. Pijų Grigaitį jo 80 metų sukakties proga, linkėdama ir toliau sėkmingai dirbantis Nepriklausomos Lietuvos atstatymo darbe.

— Solistės Aldonos Stempuzienės koncertas, suruoštas Santaros-Sviesos Federacijos Chicagoje spalio 26 dieną praėjo su dideliu pasisekimu. Dainininkė puikiai išpildė plačią ir daug pasiruošimo reikalingą programą. Po koncerto pasirodžiusios lietuvių muzikos kritikų recenzijos koncertą labai teigiamai įvertino.

Federacijos Valdyba šia proga reiškia nuoširdžią padėką prisidėjusiems prie koncerto surengimo: dail. Vytautui O. Virkau už programos, o dail. Algirdui Kurauskui už plakatų paruošimą ir koncerto metu dirbusiems: Almai Adamkavičienei, Janei Grybauskienei, Danutei Kochanauskienei, Daliai Mieželienei, Lilei Mockūnienei, Gintarai Narienei, Daliai Orentaitei, Marytei Paskevičienei, Marytei Taluilevičiūtei, Henrietai Vepšienei, Lakštūnei Vėžienei, Eglei Zabaraukaitei, Vytautui Ardicui, Gabrieliui Gedvilai, Romui Kaspeiračiui, Liūtiui Mockūniui, Henrikui Paskevičiui, Liudui Šmulkščui ir Vytautui Vepštui.

— Santaros-Sviesos Federacijos išleisto Kosto Ostrausko dramų rinkinio "Žaliojo lankelė" dalį spausdinio išlaidų padengė: Vytautas Jaunius — 50 dol., dr. Vladas Kaupas 25 dol., dr. Gediminas Byla 10 dol., Jonas Kelečius 10 dol., Raimundas Mieželis 10 dol., ir Vytautas Vepštas 10 dol.

— Sviesos - Santaros Kolegijos Chicago skyriaus valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: Lakštūnė Vėžienė — pirmininkė, Raimundas Mieželis — vicepirmininkas, Lilija Masaitė — sekretorė, Henrikas Paskevičius — išdininkas ir Gintara Narienė — narė kultūriniam reikalams.

— Chicagoje šį mėnesį bus praves tas Balfo 1963 metų vaju. Į vaju rinkėjų eiles jungiasi ir Kolegijos Chicago skyriaus nariai. Garbės Filisteris Marius Katiliškis yra pakviestas būti vaju kapitonu Lemonto apylinkėje.

— Dailininko Pauliaus Augio monografiją spaudai ruošia Al-

girdas Kurauskas ir Vytautas Saulius, aktyvūs Federacijos nariai. Monografija apims visą dail. Augiaus kūrybą iki pat jo mirties. Straipsnius monografijai rašo Telesforas Valius ir Algirdas Kurauskas. Monografiją iš anksto užsiprenumeruoti galima pas D. Augienę, 6508 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Šio liuksusinio leidinio kaina 15 dol.

— Dr. Vytautas Kavolis Mokslinių Religijos Studijų Draugijos metiniame suvažiavime skaitė paskaitą "Meninis stilius kaip religinių savybių išraišką". Suvažiavimas įvyko Harvardo universitete spalio 25—26 d. d.

— Dr. Zenonas Rekašius, dėstęs Purdue universitete, lapkričio 2 d. Chicagoje Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkime skaitė paskaitą tema "Kokia numatoma technikos pažanga ateityje — 20-ties metų laikotarpyje".

— Istorikas Vincas Trumpa "Metmenų" žurnalui paremti prisiuntė 50 dol. įnašą. Septintasis "Metmenų" numeris jau baigiamas spausdinti. "Metmenų" administracijoje dar galima gauti ankstyvesniųjų "Metmenų" numerių. Paskiro numerio kaina 1.50 dol., keturių numerių prenumerata 5 dol. Administracijos adresas: Ramojus Vaitys, 615 Hinman, Evanston, Ill.

— Sviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus susirinkime spalio 25 dieną dail. Pranas Gailius pravedė labai gyvą ir įdomų pašnekesį apie meninį gyvenimą Paryžiuje. Einamųjų reikalų aptarime buvo pristatyta naujoji valdyba, duoti pranešimai apie reikalingą talką pravedant sol. A. Stempuzienės koncertą, organizuojant dail. P. Gailiaus parodą, spausdinant rašyt. Antano Škėmos raštus. Susirinkimo metu nariams buvo platinamos dr. Vytauto Kavolio "Žmogaus genezė" ir Nikolės Jankutės-Užubalienės "Žebriuko nuotykių miške" bei "Vilniaus "Varpo" žurnalo numeris. Susirinkimui pirmininkavo Petras Bučas, sekretoriavo Dalia Orentaitė.

Praneštas ir valdybos nustatytas ateinančių susirinkimų planas: kraštiečio mėnesyje ruošiamas linksmo popdžio susirinkimas, kurio programą organizuoja Kazys Almėnas ir Rimas Vėžys; gruodžio mėnesyje dėl švenčių susirinkimo nebus; sausio mėnesio susirinkime paskaitą skaitys dr. Jonas Valaitis tema "Automatizacija ir socialinės problemos"; vasario mėnesio susirinkime kalbės

RABINDRANATH...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

nuesit. Eikit tiesiog pirmyn ir tikrai jūs nepaklysit (tai pasakęs sargas visai nueina šalin).

Pirmas žmogus. Klausykite, ką tasai juokdarys sako: "Kiekvienu keliu jūs ten nueisite!" Kokiame tikslui tada tiek daug kelių laikyti?

Taip prasideda šita be galo įdomi, graži ir turininga drama. Bet žodžiais čia visko neperduosiu — reikia pačiam matyti ir girdėti iš gero režisieriaus vadovybės išėjusį tą ypatingą keleivių ir sargo balsą. — tik tada iš pirmųjų žodžių ir pirmojo paveiklo pamatai, kad tikrai kas nors didžia ir galinga bei paslaptinga čia turi būti. — Sargui nuėjus, palikę trys keleiviai dar valandėlę kalbasi toliau. Į pirmojo keleivio nustebusį klausimą — "kokiame tikslui tada tiek daug kelių laikyti", jei visi jie į tą pačią vietą eina, antrasis pataria dėl to tiek daug nesirūpinti, nesą: "kiekviena šalis turi teisės savo reikalus savo noru tvarkyti". "O kas dėl ke-

dail. Bronė Jameikienė apie Havajų meną; kovo mėnesyje numatyta paskaita ideologine tema ir tariamasi su prelegentu; gegužės mėn. susirinkime paskaitą apie rašytoją Albert Camus skaitys Liūtas Mockūnas.

(Nukelta į 7 psl.)

COLONIAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 5450 So. Halsted Street B'oulevard 8-3100 Chicago 9, Ill. 4 1/2% Per Annum Current rate on Savings Investment Accounts

GRAMERCY SHIPPING COMPANY ĮSTEIGTA 1947 — TURINT MASKVOVS USSR VNEŠPOSYLTORG LEIDIMA — TURINTI DEPARTMENT OF BANKING AND INSURANCE (USA) LEIDIMA IR DRAUDIMA. BE MUITO DOVANOS Į USSR: Siuvas masinos, automobiliai, dviračiai, žaldytuvai, skalbimo masinos ir daug kitų. MŪSŲ SKANIŲ IR AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO PRODUKTŲ SIUNTINIAI SIUNTINYS "R" įkainotas \$36,75 1 svaras degintos kavos, 1 svaras Cacao, 1 sv. šokolado, 2 sv. virimui alyvos, 2 sv. cukraus, 2 sv. ryžių, 1 sv. sūrio, 2 sv. rūkytų lašnikų, 2 sv. rūkyto kumpio, 2 sv. džiovintų vaisių. AUKŠTOS KOKYBĖS MEDŽIAGOS Reikalaukite mūsų sąrašų. GRAMERCY - N. Y. 118 EAST 28th STREET # 906 NEW YORK 16, N. Y. New York telephone MU 9-0598 Atidarytas darbo dienomis 9—5:30, šeštad. 10—1, sekmad. uždaryta.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU! Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šlapį ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių namalonus. "Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters" O'MALLEY & McKAY, Inc. 222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043 Telefonas: Central 6-5206 Generaliniai Agentai šių Kompanijų: COLUMBIA INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO. MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO. 5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 16, 1963

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU APIE SAVO NAMO INSULIACIŲ PROBLEMAS Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai. Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų. CARR-MOODY LUMBER COMPANY 3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272 STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI